2025/2096

6.11.2025 г.

РЕШЕНИЕ НА СЪВМЕСТНИЯ КОМИТЕТ НА ЕИП № 176/2025

от 11 юли 2025 година

за изменение на приложение IV (Енергетика) към Споразумението за ЕИП [2025/2096]

СЪВМЕСТНИЯТ КОМИТЕТ НА ЕИП,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство („Споразумението за ЕИП“), и по-специално член 98 от него,

като има предвид, че:

(1) Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията от 14 декември 2021 г. за изменение на приложение VII към Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на методиката за изчисляване на количеството енергия от възобновяеми източници, използвана за индивидуално и централно охлаждане ([1]), следва да бъде включен в Споразумението за ЕИП.

(2) Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници ([2]), поправена с ОВ L 311, 25.9.2020 г, стр. 11 и ОВ L 41, 22.2.2022 г., стр. 37, следва да бъде включена в Споразумението за ЕИП.

(3) С Директива (ЕС) 2018/2001 се отменя Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ([3]), която е включена в Споразумението за ЕИП и която следва съответно да отпадне от Споразумението за ЕИП.

(4) Държавите от ЕАСТ не са включени в обвързващата обща цел на Съюза за дела на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия на Съюза през 2030 г. Член 3 от Директива (ЕС) 2018/2001 следва да се прилага за държавите от ЕАСТ, с изключение на разпоредбите в член 3, параграфи 1, 5 и 6 от директивата. Вместо това държавите от ЕАСТ следва да определят национални индикативни цели в областта на възобновяемата енергия за 2030 г. и поради това следва да не прилагат член 8 относно платформата на Съюза за развитие на възобновяемата енергия и статистическите прехвърляния. Това не изключва възможността за бъдещи преговори между държавите от ЕАСТ и Съюза по отношение на сътрудничеството във връзка с целите в областта на енергията от възобновяеми източници след 2030 г.

(5) Държавите от ЕАСТ могат да прилагат схеми за подпомагане в съответствие с член 4 от Директива (ЕС) 2018/2001 с цел да постигнат или преизпълнят своите съответни национални индикативни цели в областта на възобновяемата енергия.

(6) В член 7, параграф 5 от Директива (ЕС) 2018/2001 се предвиждат дерогации за Кипър и Малта под формата на по-нисък праг, когато става въпрос за изчисляване на брутното крайно потребление на енергия във връзка с количеството енергия, потребявана във въздухоплаването. Исландия е отдалечен остров, като разстоянията между нея и съседните държави са големи. С оглед на това особено географско положение за Исландия следва да се прилага същият праг, както за Кипър и Малта.

(7) В случаите, когато Норвегия има задължение да се консултира с народа саами, е необходимо да се гарантира, че сроковете за издаване на разрешенията, посочени в член 16, параграфи 4, 5 и 6 от Директива (ЕС) 2018/2001, могат да бъдат удължени с до една година.

(8) Норвегия и Исландия произвеждат висок дял на електроенергия от възобновяеми източници. Норвегия използва предимно електроенергия от възобновяеми източници за отопление, докато Исландия покрива голяма част от своето търсене на топлинна енергия от възобновяеми геотермални източници и използва електроенергия, произведена от възобновяеми енергийни източници, когато геотермалните източници не са налични. Поради това е целесъобразно да се адаптират методите за изчисляване във връзка с увеличаването на използването на енергия от възобновяеми източници в отоплителните и охладителните инсталации в Директива (ЕС) 2018/2001 по отношение на държавите от ЕАСТ.

([1]) ОВ L 139, 18.5.2022 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82.
([3]) ОВ L 140, 5.6.2009 г., стр. 16.

(9) С оглед на регионалния съюз на Лихтенщайн с Швейцария, в рамките на който горивата се регулират от швейцарски органи и се доставят от швейцарски субекти, и като се има предвид, че това е единственият източник на доставки на транспортни горива в Лихтенщайн, е целесъобразно да се предвиди временна дерогация във връзка с членове 25—31 от Директива (ЕС) 2018/2001, които предвиждат правила относно енергията от възобновяеми източници в транспортния сектор и правила за устойчивост на възобновяемите горива. Лихтенщайн следва системата на Швейцария за увеличаване на биогоривата въз основа на механизъм за компенсиране на емисиите на CO_2, който е сравним по амбиция с ефекта на заместване и икономии на целите за биогоривата. Емисиите на CO_2 от горива за превозни средства с двигатели с вътрешно горене трябва да бъдат компенсирани чрез мерки на национално и международно равнище. В член 37 от Постановлението на Лихтенщайн за CO_2 (LR 814.065.1) и в членове 9 и 10 от Закона за CO_2 (LR 814.065) се предвижда, че от 2024 г. нататък 23 % от емисиите на CO_2 трябва да бъдат компенсирани. Тази дерогация следва да се прилага за Директива (ЕС) 2018/2001, както е била в сила преди изменението с Директива (ЕС) 2023/2413 на Европейския парламент и на Съвета от 18 октомври 2023 г. ([4]) Тази дерогация е строго ограничена във времето и следва да се прилага само до постигането на съгласие относно включването на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413, в Споразумението за ЕИП. Съгласието следва да се счита за постигнато с включването в Споразумението за ЕИП на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413.

(10) Лихтенщайн се ползва от освобождаване по Регламент (ЕО) № 1099/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 22 октомври 2008 г. относно статистиката за енергийния сектор ([5]), тъй като не е в състояние да предостави първоначални данни за „първичното потребление на енергия“ или „крайното потребление на енергия“. Лихтенщайн може да преформатира националните статистически данни в данни за първичното потребление на енергия и крайното потребление на енергия, когато това се изисква съгласно Директива (ЕС) 2018/2001.

(11) Поради това приложение IV към Споразумението за ЕИП следва да бъде съответно изменено,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Текстът в точка 41 (Директива 2009/28/ЕО на Европейския парламент и на Съвета) от приложение IV към Споразумението за ЕИП се заменя със следното:

„**32018 L 2001**: Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници (ОВ L 328, 21.12.2018 г., стр. 82), поправена с ОВ L 311, 25.9.2020 г., стр. 11 и ОВ L 41, 22.2.2022 г., стр. 37, изменена с:

— **32022 R 0759**: Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 на Комисията от 14 декември 2021 г. (ОВ L 139, 18.5.2022 г., стр. 1).

Решенията за признаване на доброволни схеми за доказване на спазването на критериите за устойчивост съгласно директиви 98/70/ЕО и (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета са посочени в глава XVII от приложение II.

За целите на настоящото споразумение, разпоредбите на тази директива се четат със следните адаптации:

а) Член 3, параграфи 1, 5 и 6, член 5, параграфи 4 и 5 и член 8 не се прилагат към държавите от ЕАСТ.

б) В член 3:

i) в параграф 2 се добавя следната алинея:

„Всяка държава от ЕАСТ определя национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, изразена като дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия през 2030 г., като част от съответния си интегриран национален план в областта на енергетиката и климата в съответствие с членове 3—5 и членове 9—14 от Регламент (ЕС) 2018/1999. При изготвянето на проектите за интегрирани национални планове в областта на енергетиката и климата държавите от ЕАСТ могат да вземат предвид формулата, посочена в приложение II към посочения регламент.“;

([4]) ОВ L 2023/2413, 31.10.2023 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj.
([5]) ОВ L 304, 14.11.2008 г., стр. 1.

ii) в параграф 4 се добавя следната алинея:

„От 1 януари 2026 г. делът на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия на всяка държава от ЕАСТ трябва да е не по-малък от базовия дял, посочен в третата колона на таблицата в част А от приложение I. Държавите от ЕАСТ предприемат необходимите мерки за спазването на този базов дял.“.

в) В член 4:

i) в параграф 1 се добавя следното изречение:

„За да могат държавите от ЕАСТ да постигнат или превишат съответните си национални индикативни цели в областта на възобновяемата енергия, определени в член 3, параграф 2 от тази директива, държавите от ЕАСТ могат да прилагат схеми за подпомагане.“;

ii) в параграф 3 думите „приложимото право на Съюза относно вътрешния пазар на електрическа енергия“ се заменят с думите „законодателството относно вътрешния пазар на електрическа енергия, приложимо съгласно Споразумението за ЕИП“.

г) В член 5, параграф 2 думите „правото на Съюза за вътрешния пазар на електрическа енергия“ се заменят с думите „законодателството за вътрешния пазар на електрическа енергия, приложимо съгласно Споразумението за ЕИП“.

д) В член 4, параграф 9, член 6, параграф 1, член 21, параграф 7 и член 22, параграф 7 думите „членове 107 и 108 ДФЕС“ се заменят с „членове 61 и 62 от Споразумението за ЕИП“.

е) В член 7, параграф 5, трета алинея след думата „Кипър“ се вмъква думата „„Исландия“.

ж) В член 16, параграфи 4 и 5 след думите „изключителни обстоятелства“ се вмъкват думите „или когато Норвегия има задължение да се консултира с народа саами“.

з) В член 16, параграф 6 след думата „инсталацията“ се вмъкват думите „„ или когато Норвегия има задължение да се консултира с народа саами“.

и) В член 19, параграф 11 се добавят следните алинеи:

„Държавите от ЕАСТ не трябва да признават гаранции за произход, издадени от трета държава, освен ако Съюзът е сключил с тази трета държава споразумение за съвместно признаване на гаранции за произход, издадени съответно в Съюза и от съпоставими системи в тази трета държава, и само в случаите на пряк внос или износ на енергия.

Държавите от ЕАСТ се стремят да сключат споразуменията, посочени в първа алинея.“.

й) В член 19, параграф 12 и член 36, параграф 3 думите „правото на Съюза“ се заменят с думите „[със] Споразумението за ЕИП“.

к) В член 20, параграф 3 след думите „целта на Съюза, посочена в член 3, параграф 1 от настоящата директива“ се вмъкват думите „„ или, по отношение на държавите от ЕАСТ, тяхната национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, определена в съответствие с член 3, параграф 2“.

л) В член 23, параграф 1 думите „и изчислено съгласно методологията, предвидена в член 7, без да се засяга параграф 2 от настоящия член“ не се прилагат за държавите от ЕАСТ.

м) В член 23, параграф 2, буква б) след думите „годишно увеличение, посочен в първа алинея“ се вмъкват думите „„ или, що се отнася до държавите от ЕАСТ с дял на енергията от възобновяеми източници, включително електрическа енергия от възобновяеми източници, използвана в отоплението и охлаждането, над 60 %, могат да смятат този дял като отговарящ на условията за годишно увеличение“.

н) В член 29, параграф 1, буква а) думите „отчитане като принос за постигане на установената в член 3, параграф 1 цел на Съюза и“ не се прилагат за държавите от ЕАСТ.

о) Членове 25—31 не се прилагат за Лихтенщайн до включването на Директива (ЕС) 2018/2001, изменена с Директива (ЕС) 2023/2413, в Споразумението за ЕИП.

п) В таблицата в точка A от приложение I се добавя следното:

„

	Дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, 2005 г. (S_{2005})	Цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, 2020 г. (S_{2020})
Исландия	55,0 %	64 %
Норвегия	58,2 %	67,5 %
Лихтенщайн	7 %	24 %

“

р) В приложение IV, параграф 6, букви б), в) и г) думите „национално право и правото на Съюза“ и „национално законодателство и законодателството на Съюза“ се заменят с „национално право и законодателство, приложимо съгласно Споразумението за ЕИП“.“

Член 2

Текстовете на Делегиран регламент (ЕС) 2022/759 и Директива (ЕС) 2018/2001, поправена с OB L 311, 25.9.2020 г., стр. 11 и OB L 41, 22.2.2022 г., стр. 37, на исландски и норвежки език, които ще бъдат публикувани в притурката за ЕИП към *Официален вестник на Европейския съюз*, са автентични.

Член 3

Настоящото решение влиза в сила на 12 юли 2025 г., при условие че са внесени всички нотификации, предвидени в член 103, параграф 1 от Споразумението за ЕИП (*).

Член 4

Настоящото решение се публикува в раздела за ЕИП и в притурката за ЕИП към *Официален вестник на Европейския съюз*.

Съставено в Брюксел на 11 юли 2025 г.

За Съвместния комитет на ЕИП
Председател
Kristján Andri STEFÁNSSON

(*) С отбелязани конституционни изисквания.

Декларация на държавите от ЕАСТ

към Решение № 176/2025 за включване на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета в Споразумението

С включването на Директива (ЕС) 2018/2001 на Европейския парламент и на Съвета в Споразумението за ЕИП се разширява общата регулаторна рамка за насърчаване на използването на енергия от възобновяеми източници, така че да включва и държавите от ЕАСТ. Държавите от ЕАСТ не са включени във водещата цел на ЕС в областта на енергията от възобновяеми източници. Държавите от ЕАСТ обаче са определили следните съответни индикативни национални цели в областта на енергията от възобновяеми източници:

— Исландия е определила национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, изразена като дял на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия, от 80 % през 2030 г. Националната цел на Исландия за възобновяеми енергийни източници се основава на анализа и прогнозата на Исландската агенция за околна среда и енергетика (UOS) за 2030 г. Секторите за производство на електроенергия и отопление в Исландия се основават на 100 % енергия от възобновяеми източници на водна и геотермална енергия. Индикативната цел на Исландия за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. е с шестнадесет процентни пункта по-висока от националната цел за дела на възобновяемата енергия в брутното крайно потребление на енергия през 2020 г.

— На 6 ноември 2020 г. парламентът на Лихтенщайн (Landtag) прие своята енергийна стратегия за 2030 г., като определи национална цел от 30 % за дела на енергията от възобновяеми източници. Тази цел ще се реализира по следния начин: приблизително 17 % от местни възобновяеми енергийни източници (предимно фотоволтаични и, когато е възможно, вятърна енергия и, в по-малък мащаб, биомаса) и приблизително 13 % от енергия от вносни възобновяеми източници (горива на основата на електроенергия, водород от възобновяеми източници). Докладването относно постигането на целите се извършва ежегодно (като част от мониторингов доклад на вниманието на парламента на Лихтенщайн).

— Норвегия е определила национална индикативна цел в областта на възобновяемата енергия, изразена като дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия, от 77,5 % през 2030 г. Националната цел на Норвегия за енергия от възобновяеми източници се основава на анализа и прогнозите на Норвежката агенция по енергетика (NVE) към 2030 г. и на вътрешните оценки, извършени от норвежкото Министерство на енергетиката. Отправната точка на Норвегия е много висока, тъй като Норвегия е пионер в областта на енергията от възобновяеми източници. Същевременно това означава, че вече се използват най-ефективните от гледна точка на разходите и леснодостъпни мерки. Индикативната цел на Норвегия за енергия от възобновяеми източници за 2030 г. е с десет процентни пункта по-висока от националната цел за дял на енергията от възобновяеми източници в брутното крайно потребление на енергия от 67,5 % през 2020 г.